

Alytaus rajonas

Atvažiuok! Pamatyk! Išbandyk!

Alytaus rajonas, padalintas į 11 seniūnijų, įsikūręs gražioje Pietų Lietuvos teritorijoje. Čia tekantis Nemunas rajoną skiria į dvi dalis. Kaip administracinis vienetas, Alytaus rajonas įkurtas 1950 m. Tačiau tiek didesni, tiek mažesni miestai, miesteliai ir kaimai savo istoriją skaičiuoja nuo senesnių laikų. Kai kurių praeitis siekia ne vieną šimtmetį. Čia gausu unikalių, vienintelių Lietuvoje gamtos, archeologijos, architektūros ir urbanistikos paminklų, apgaubtų įvairiausių legendų. Alytaus rajonas didžiuojasi turtingu kultūros paveldu, tradiciniais renginiais ir amatais bei nuostabiu gamtovaizdžiu, tinkamu tiek ilsėtis, tiek keliauti. Čia tyvuliuoja daugiau nei 70 ežerų, plyti miškai, seniausia valstybės saugoma teritorija Lietuvoje – Žuvinto biosferos rezervatas, Dzūkijos nacionalinio parko, Metelių ir Nemuno kilpų regioninių parkų dalys.

Atvykę į šį kraštą rasite nuostabią gamtą, vaišingus žmones, senuosius amatus, modernias verslo įmones, tradicijas ir šiuolaikiškumą. Todėl kviečiame atvažiuoti, pamatyti ir išbandyti nei daug kartų apie tai girdėti!

KURNĖNŲ MOKYKLA

Tai vienintelė Lietuvos mokykla, atplukdyta iš JAV. Beveik visos statybinės medžiagos (net mokyklos langų stiklai, suolai) buvo gabenamos iš Čikagos: vežamos į Niujorko uostą, iš jo plukdomos į Klaipėdą, geležinkeliu pasiekdavo Alytų, arklių kinkiniais – Kurnėnus. Mokykla pastatyta 1936 m., greta – vėjo jėgainė. Mokyklos statybas finansavo po studijų JAV apsigyvenęs kurnėniškis Laurynas Radziukynas. To meto spauda rašė: „Kurnėnų mokykla it bažnyčia su bokštu. Vietos gyventojams atrodo savotiška ir neįprasta jų akiai, bet ji yra prabangiška, gerai įrengta, su visais patogumais. Didžiulė gimnastikos salė, erdvios klasės, patogūs mokytojams butai ir kambariai, vonios, vandentiekis daro šią mokyklą vienintelę Lietuvoje.“

Mokykla atvira lankytojams – turistinėms grupėms ir pavieniams keliautojams (dėl lankymo galimybės reikėtų teirautis tel. +370 614 00907).

Draugystės g. 2, Kurnėnų k., Miroslavo sen., Alytaus r.

DAUGAI

Daugų miestas įsikūręs prie vieno iš gražių Lietuvos ežerų – Didžiulio ežero. Miesto simbolis – legendomis apipinta kunigaikščio Daugio medinė skulptūra, sauganti Daugų miestą ir apylinkes. Apsuptas vaizdingų ežerų su įrengtais paplūdimiais, sporto aikštynais ir poilsio zonomis, dvelkiantis ramybe Daugų miestas palieka neišdildomą įspūdį bei norą sugrįžti dar ir dar.

Daugai yra viena seniausių vietovių Lietuvoje. Pirmą kartą paminėtas kryžiuočių kronikų aprašymuose 1384 metais.

Daugus iš visų pusių supa ežerai, apie kuriuos sukurta daug legendų ir pasakojimų. XIV–XV a. Dauguose stovėjo valdovų medžioklės pilis ir buvo įkurtas žvėrynas. Vytauto Didžiojo laikais Dauguose buvo Lietuvos didžiojo kunigaikščio rezidencija. Šiandien – tai seniūnijos centras, kuriame mielai laiką gali leisti aktyvus ir ramaus poilsio mėgėjai.

BUTRIMONIŲ MIESTELIO FONTANAS

Butrimonyse, vienintelėje Lietuvoje trikampėje aikštėje, įtrakuotoje į Urbanistikos paminklų sąrašą, yra vienintelis Lietuvoje šiltuoju metų laiku veikian- tis sukūrinis fontanas kolboje. Sutemus jis nušvinta įvairiomis spalvomis.

Aikštėje taip pat įrengtos žaidimų aikštelės vaikams, sūpuoklės, lauko muzikos instrumentai, vandens gertuvė, žavesio suteikia senosios aikštės simbo- lis – 58 tonas sveriantis akmuo.

Vytauto g., Butrimonys, Alytaus r.

BUTRIMONIŲ MUZIEJUS: LIETUVIAI – TOTORIAI – ŽYDAI

Muziejuje moderniomis ekspozicijomis originaliai pasakojama apie Butrimonis ir apylinkes per čia gy- venusių trijų tautų (lietuvų, totorių ir žydų) likimų istoriją.

Vytautog.31, Butrimonys, Alytaus r.

Tel. +370 699 83085 (prieš vykstant rekomenduoja- ma pasiskambinti).

RAIŽIŲ MEČETĖ

Pirmieji totorių naujakuriai Lietuvos žemėje apsigyveno dar XIII–XIV a. Pradėjus valdyti Vytau- tui Didžiajam (1392–1430 m.) totorius, kaip gerus ir ištikimus karius, viliojo atvykti į Lietuvą su šeimomis, žadėdamas žemių ir privilegijų. Raižių kaimas, kuriame apsigyveno totoriai, buvo įkurtas XV a. pab. – XVI a. pr. Manoma, kad 1556 m. Raižiuose stovėjo mečetė. Šiandieninė pa- statyta 1889 m. ir vienintelė Lietuvoje veikė sovietmečiu. Statybų metu į ją buvo perkeltas sude- gusios Bazorų mečetės 1684 m. pagamintas minbaras (sakykla). Mečetė medinė, stačiakampio plano, liaudies architektūros formų, ant dvišlaičio stogo yra nedidelis minareto bokštelis. 2010 m. netoli mečetės, ant kalnelio, atidengtas paminklas Vytautui Didžiajam (aut. J. Jagėla). Ta pačia proga prie mečetės sumontuoti J. Naviko sukurti du saulės laikrodžiai, kurių vienas rodo vietos laiką, antrasis – Griunvaldo (Lenkija). Tai vieninteliai tokie laikrodžiai Lietuvoje.

Vytauto g. 9, Raižių k., Punios sen., Alytaus r.

Tel. +370 686 56801

PUNIOS PILIAKALNIS

Punios piliakalnis yra vienas didžiausių ir gražiausių Lietuvoje. Stūkso jis Nemuno ir Punelės santakoje. Pasakojama, jog ant Punios piliakalnio 1336 m. įvykęs garsusis Pilėnų mūšis. Pilies gynėjai ir gyventojai nutarę verčiau žūti liepsnose nei pasiduoti kryžiuočiams į nelaisvę.

Archeologai, kruopščiai ištyrę piliakalnį, nustatė, kad XIII–XIV a. ant jo stovėjo pilis, kuri buvo sudeginta, XV a. jos vietoje pastatyta nauja. Tačiau neprabėgus nė amžiui sudegė ir ši, XVI a. pab. čia pastatyti nauji dideli rūmai. Vėliau jie sunyko.

Piliakalnis sutvarkytas ir pritaikytas patogiam lankymui: įrengtos apžvalgos-poilsio aikštelės, suteikiančios daugiau galimybių pasigrožėti nuo piliakalnio atsiveriančiais Nemuno vingiais ir Punios šilo vaizdais. Įrengtais terasiniais laiptais galima apeiti aplink piliakalnį.

Punia, Alytaus r.

Daugiau informacijos apie piliakalnių

ŽUVINTO BIOSFEROS REZERVATAS

Tai seniausia saugoma Lietuvos teritorija, įsteigta 1937 m. 2011 m. Žuvinto biosferos rezervatas įtrauktas į Pasaulinį UNESCO programos „Žmogus ir biosfera“ biosferos rezervatų tinklą. Biosferos rezervatas yra „Natura 2000“ teritorija, įrašytas į Pelkių bei seklių vandenų (Ramsaro) konvencijos saugomų teritorijų sąrašą.

Rezervato lankytojų centre susipažinsite su šio rezervato gamtos vertybėmis, jų apsauga. Žuvinto ežero pakrantėje, yra mokomasis pažintinis takas su paukščių stebėjimo bokštelio.

Kampelių g. 10, Aleknonių k., Simno sen., Alytaus r.

Tel. +370 669 29660

www.zuvintas.lt

PUNIOS ŠILAS

Aplėbtas 19 km ilgio Nemuno kilpa. Biologiniu požiūriu, tai vienas vertingiausių miškų Lietuvoje. Didžiojoje Punios šilo dalyje yra įsteigtas gamtinis rezervatas, kuriame dėl unikalių bei pažeidžiamų gamtinių vertybių išsaugojimo yra ribojamas lankymasis. Punios šilas priklauso Nemuno kilpų regioniniam parkui.

Įdomu pavaikščioti ažuolų alėja, kurioje įspūdingesniems medžiams suteikti Lietuvos didžiųjų kunigaikščių vardai, netoliese – buvęs „Dainavos“ apygardos partizanų štabo bunkeris, „Žaltės slėnis“ – įkurtas skulptūrų parkas. Čia įrengta Punios šilo 8 km kraštovaizdžio draustinio pažintinė trasa.

Punios šilas, Alytaus sen., Alytaus r.

Punios šilo trasa

DIDYSIS DŽŪKIJOS AKMUO

Tai didžiausias riedulys Džūkijoje ir devintas pagal dydį Lietuvoje. Akmuo yra netaisyklingos formos, vietomis padūlėjęs, sutrūkinėjęs, nes, anot vietinių gyventojų, į jį nekartą yra trenkęs žaibas. Didžiojo Džūkijos akmens perimetras – 18,03 m, aukštis – 3,82 m, ilgis – 7,1 m, plotis – 4,58 m, tūris – 65,04 m³, svoris – 176 tonos.

Apie jo atsiradimą pasakojama legenda, kad du milžinai nešė šį akmenį, vienas jų suklupo ir ši sunkybė išslydo jiems iš rankų.

Dar viena legenda pasakoja, kad velnią vis erzino Nemunaičio bažnyčios varpų skambesys. Griebė jis vieną naktį didelį akmenį, kuriuo nulėkęs prie bažnyčios ją sugriauti norėjo. Tačiau neįvertino savo jėgų ir pakeliui, ties Vangelonimis, užklupo velnią rytinis gaidžio giedojimas. Trenkė jis tą akmenį ir akis išdegęs nulėkė į savo pelkę slėptis, niekaip netilpdamas savo kailyje iš pykčio. Sulaukė nakties ir išėjo gyventi į tolimesnes pelkes, kur nesigirdėjo bažnyčios varpų skambesio, o gražuolis akmuo taip ir liko Vangelonių kaime.

Gamtos paminklu akmuo paskelbtas 1964 m.

Vangelonių k., Nemunaičio sen., Alytaus r., GPS: 54.272427, 24.020280 (WGS)

Daugiau informacijos apie mitologinius akmenis

BALKASODŽIO KOPLYČIA

Pastatyta apie 1887 m. buvusio dvaro kapinėse. Kopylčios viduje buvo altorius, langus puošė vitražai, ant sienų kabojo paveikslai. Grindys buvo iš juodojo ir baltojo metlacho plytelių. Po kopyčia įrengtas laidojimo rūsys su cilindriniais skliautais. Po Antrojo pasaulinio karo pastatas buvo apleistas ir neprižiūrimas, vagiami kopylčios daiktai, niokojama, išplėšti laidojimo rūšiai, mirusiųjų kūnai žiemą išmesti ant sniego. Buvusio dvaro savininko E. Dombkovskio palaikus išgelbėjo teismo medikai. Jie kaip mumifikavęsi perduoti Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Anatomijos, histologijos ir antropologijos katedrai. Tai kol kas yra vienintelė žinoma mumija Alytaus krašte. Kitų mirusiųjų palaikų likimas kol kas nežinomas.

Šilelio g., Balkasodžio k., Miroslovo sen., Alytaus r.

GPS: 54.261876, 23.980010 (WGS)

Simono Konarskio, 1830–1831 m. sukilimo veikėjo, tėviškės dvare išlikę autentiškos to meto dvaro detalės, alėja, tvenkinys. Sodyboje rengiamos edukacijos vaikams, ekskursijos suaugusiems. Vasaromis vyksta stovyklos vaikams ir paaugliams. Šeimų atgaivos savaitgalių metu organizuojamos paskaitos, seminarai, žaidimai. Rengiami įvairūs maisto gaminimo užsiėmimai.

S. Konarskio g. 24, Dapkiškių k., Miroslovo sen., Alytaus r.

Tel. +370 699 99856

www.dapkiskiudivaras.lt

PIVAŠIŪNŲ ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIA

Pivašiūnai istoriniuose šaltiniuose žinomi nuo 1608 m., 1639 m. buvo atiduoti Senujų Trakų benediktinų vienuolynui. Po devynerių metų buvo pastatyta bažnyčia, kuri 1766 m. sudegė. Vėliau ji buvo atstatyta, tačiau ilgainiui imta minėti, kad dėl žmonių saugumo netinkama melstis. 1825 m. buvo pastatyta šiandieninė Švenčiausios Mergelės Marijos Ėmimo į dangų medinė bažnyčia. Didžiajame altoriuje yra stebuklingas Dievo Motinos paveikslas, kuris savo amžiumi, tapyba ir stebuklinga gydomąja galia prilygsta Aušros Vartų Madonai. 1988 m. rugpjūčio 14 d. Jo Ekscelencija kardinolas Vincentas Sladkevičius paveikslą vainikavo popiežiaus Jono Pauliaus II dovanota karūna ir suteikė Nuliūdusiųjų Paguodos titulą. Bažnyčios viduje yra retai kur Lietuvoje aptinkamas apeinamas altorius. Pivašiūnai nuo seno garsūs Žolinės atlaisdais.

Pivašiūnų bažnyčia yra įtraukta į popiežiaus Jono Pauliaus II piligrimų kelią Lietuvoje.

Trakų g. 6, Pivašiūnai, Alytaus r.

Tel. +370 699 12696, www.pivasiunai.lt

BAŽNYČIOS

Bažnyčios rajone būna atidarytos mišių metu, kitu laiku dėl apsilankymo reikia tartis atskirai.

SIMNO ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS ĖMIMO Į DANGŲ BAŽNYČIA

Pastatyta 1520 m. XIX a. Simne lankėsi ne vienas užsienio renesanso tyrinėtojas, kad galėtų pamatyti ir pasigerėti šiuo architektūros perliuku. Tai seniausias statinys Užnemunėje ir vienintelė bazilikinė kryžminio plano renesansinė bažnyčia Lietuvoje. XX a. pr. viename laikraštyje buvo apibūdinta, kaip „panaši į tvirtovę, storų ir aukštų sienų bažnyčia.“ Joje gausu meninę vertę turinčių sakralinės dailės kūrinių.

Bažnyčių ne kartą niokojo karai ir gaisrai. Todėl pastatas keletą kartų buvo kapitaliai remontuojamas. 1911 m. bažnyčioje sumontuoti garsaus lietuvių meistro J. Garalevičiaus pagaminti vargonai. 1972 metais šioje bažnyčioje tarnaujant kardinolui S. Tamkevičiui, Simne pagrindžio sąlygomis buvo pradėta leisti „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika“.

Kreivoji g. 2, Simnas, Alytaus r.

Tel. +370 612 60260

Daugiau informacijos apie bažnyčias

SKULPTŪRA SENDAI VALVROJENSKI

Lietuvos krepšinio 100-mečio proga Butrimonyse pastatyta skulptūra Sendai Valvrojenski (Sendai Berenson-Abbott) – pasaulio moterų krepšinio pradininkei atminti. Ji gimė 1868 m. kovo 19 d. Butrimonyse, vėliau su tėvais emigravo į JAV. Mokydamasi koledže pritaikė krepšinio taisykles moterims ir organizavo pirmąsias moterų krepšinio varžybas.

1985 m. įtraukta į JAV krepšinio šlovės muziejų, 1987 m. – į tarptautinį žydų sporto muziejų, o 1999 m. – į Moterų krepšinio muziejų.

Vytauto g., Butrimonys

PAMINKLAS ŽUVUSIEMS UŽ LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ NEMUNAITYJE

1939 m. į Nemunaitį buvo pakviestas žymus to meto skulptorius Vincas Grybas (ši skulptūra paskutinis jo darbas). Jau po metų miestelį turėjo papuošti Nepriklausomybės kario paminklas. Tačiau pasikeitusi politinė santvarka pakeitė ir planus. Vėliau – prasidėjo karas. Ilgus metus skulptūra buvo įvairiose vietose. 1989 m. išlieta naujai ir atidengta 1990 m. vasario 16 d.

Nemunaitis, Alytaus r.

PAMINKLAS PO PASAULĮ IŠBLAŠKYTIEMS SIMNO KRAŠTO VAIKAMS

Istorinėje Simno aikštėje stovi 2010 m. atidengtas paminklas, skirtas po pasaulį išblaškytiems Simno krašto vaikams, partizanams, žuvusiems, nukankintiems, sušaudytiems, ištremtiems (aut. A. Kmieliauskas). Tai paminklas simbolizuojantis sudėtingą Lietuvos patirtį.

Vytauto g., Simnas

DAUGŲ ŽUVŲ SKULPTŪROS

Daugų miestą puošia trijų žuvų skulptūros: ešerio, ungurių ir vėgėlės. Visos jos susiję su Daugų ežero žuvų tema. Skulptoriaus R. Ožalinsko ešeris pavadintas „Iškeliauju“. Skulptūrinė kompozicija „Unguriai“ pasakoja apie pačias gyvybingiausias ir labiausiai legendomis apipintas Daugų ežero žuvis – ungurius (skulptorius M. Sauka). Vėgėlė – pati paslaptlingiausia ir itin retai sugaunama Daugų ežero žuvis, mėgstanti šaltą vandenį, tamsą ir gelmes. Šią vėgėlės skulptūrą iš granito iškalė ir Daugų miestui padovanojo skulptorius V. Kartanas.

„Unguriai“ – GPS: 54.356762, 24.344156 (WSG)

„Iškeliauju“ – GPS: 54.361742, 24.346640 (WGS)

„Vėgėlė“ – GPS: 54.359247, 24.347915 (WGS)

DZŪKIŠKI VALGIAI IR AMATAI PIVAŠIŪNUOSE

Pivašiūnų amatų centre norintiems pajusti dzūkišką skonį – pasiūlys bulvinių dzūkiškų bandų, griekinių babkų, pyragų, pyragėlių, kūčiukų kepimą ir ragavimą. Dėl vaišių reikia susitarti iš anksto.

Senųjų amatų mylėtojai taip pat neliks nuskriausti. Jie galės pasimokyti medžio drožybos, puodžiaus amato, velti veltinius, pinti įvairius dirbinius iš vytelių arba dzūkiškus kašikus (pintines), lieti žvakes ir megzti raštuotas vilnones kojines ir pirštines.

Suvenyrų parduotuvėlėje net įnoringiausias suras sau mielą rankų darbo daiktą.

Trakų g. 33, Pivašiūnų k., Pivašiūnų sen., Alytaus r.
Tel. +370 692 11229

Daugiau informacijos apie edukacijas

DUONOS KELIAS ALOVĖJE

Alovės amatų kiemelyje besidomintiems Dzūkijos krašto praeitimi siūloma teatralizuota mokomoji pažintinė programa „Duonos kelias iki stalo“. Ji vyksta autentiškai atkurtoje XIX a. šio krašto valstiečio pirkios aplinkoje. Dalyviai patys susiformuoja užminkytos duonos kepalėlius, išsikepa ir išsineša savo duonelę.

Šiame amatų kiemelyje puoselėjamos ne tik duonos kepimo tradicijos, čia galima išmokyti kepti ir dzūkiškas bulvines bandas, pinti iš vytelių, drožti iš medžio, iš vilnos velti veltinius ir lieti žvakes iš bičių vaško.

Mokyklos g. 5, Alovės k., Alovės sen., Alytaus r.
Tel. +370 678 34109

ŠALTALANKIS – NE TIK MAISTAS, BET IR VAISTAS!

Ekologiškame šaltalankių ūkyje „Gintarinė uoga“ rengiamos edukacinės programos, kurių metu pasakojama, kuo šaltalankių uogos panašios į gintaro gabalėlius, kaip šaltalankių pagalba atjauninti organizmą, stiprinti imunitetą ir išgydyti rimtus susirgimus. Užsiėmimų metu galima ne tik paragauti, bet ir įsigyti sveikos, ekologiškos produkcijos.

Domantonių g. 17, Venciūnų k.,
Alovės sen., Alytaus r.
Tel. +370 626 44522
<https://gintarineuoga.lt>

NUOTYKIŲ PARKAS „TARZANIJA“

Vaizdingoje Nemuno pakrantėje įsikūrusiame parke galima pramogauti įvairaus sudėtingumo trasose medžiuose, pasimėgauti ypač ilgu skrydžiu per Nemuną arba pabandyti aplenkti vėją pašėlusiuose kalneliuose. Naujausia parko pramoga – 18 duobučių mini golfas. Gamtos apsuptyje įrengtos įvairaus dydžio pavėsinės, pobūvių ir konferencijų salės.

Greta esantis „Dzūkijos dvaras“ kviečia ne tik pasivašinti dzūkiškais patiekalais, bet ir apsistoti nakvynei.

Radžiūnų g. 33, Radžiūnų k., Alytaus sen., Alytaus r.

Tel. +370 671 80500

www.tarzanija.lt, www.dzukijosdvaras.lt

ROYAL HORSE RESORT

Dzūkijos miško pašonėje atgimusi jau penktos šeimos kartos puoselėjama sodyba. Unikalus gamtos prieglobstis, kuriame gimsta ypatingi prisiminimai, kuriamas ryšys su žirgais ir gamta, puoselėjama vidinė harmonija. Čia gausu įvairių veiklų: teniso bei padelio aikštės, vandenlenčių parkas, krepšinio aikštelė, apgyvendinimui įrengti kotedžai, VIP konferencijų salės, erdvės lauko renginiams bei fotosesijoms, takas, vedantis iki Nemuno. Komplekse vedamos ekskursijos, edukacijos, galima jodinėti žirgais.

Šilelio g. 2, Balkasodžio k., Miroslavo sen., Alytaus r.

Tel. +370 385 99996

<https://rhr.lt>

VANDENS BATUTŲ PARKAS DAUGUOSE

Įsikūręs jis nuostabiame Didžiulio (Daugų) ežere, Daugų saloje. Ekologiška ir švari aplinka leis ne tik išbandyti jėgas ant batutų, bet ir ramiai poilsiauti (galima apsistoti Daugų salos poilsia-vietėje). Čia yra paplūdimio tinklinio, krepšinio, futbolo aikštelės. Galėsite plaukioti vandens dviračiais, baidarėmis, pramogauti su vandens slidėmis ar kateriais. Išalkus, jūsų paslaugoms paplūdimio baras, su karštais užkandžiais. Tai tikrai unikali vieta poilsiauti ir leisti laiką su šeima.

Maironio g. 119, Salos k., Daugų sen., Alytaus r.

Tel. +370 687 39416

www.daugusala.lt

**Alytaus turizmo
informacijos centras**

S. Dariaus ir S. Girėno g. 1, LT-62137, Alytus

Tel.: +370 315 52 010, +370 687 07 703

E-mail tic@alytusinfo.lt

www.alytusinfo.lt

Aktyvus poilsis

Apgyvendinimas

Nuotraukų autoriai: A. Barišauskas, G. Bernatavičius, E. Gudžinevičiūtė, R. Jakaitis, A. Lavrėnovas, S. Šmigelskas, Alytaus rajono sa-vivaldybės administracijos, Alytaus TIC, ekologinio šaltalankių ūkio „Gintarinė uoga“, Royal Horse Resort, nuotykių parko „Tarzanija“ archyvų nuotraukos.

alytusinfo.lt